

ПРОГРАМА ЗА
РАЗВИТИЕ НА
СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

„Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони - Европа инвестира в селските райони“

СДРУЖЕНИЕ „МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА ХИСАРЯ“

гр. Хисаря, 4180, ул. „Ген. Гурко“ № 23; тел. +395886 133 106; www.mig-hisaria.com; e-mail: mig.hisarya@abv.bg

Мярка 3 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“

1. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

Чрез мярка 3 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ се цели:

- ✓ Постигане на устойчиво икономическото развитие на територията на МИГ „Хисаря“ и създаване на нови работни места;
- ✓ Подкрепа за индустриалния сектор и сектора на услугите на територията на МИГ „Хисаря“;
- ✓ Подкрепа на потенциала за развитие на туризъм, съчетаващ природните, културни и исторически дадености на територията на МИГ „Хисаря“.

Резултати, които ще бъдат постигнати:

- Две подпомогнати нови дейности в предприятията
- Две реализирани иновации – нова услуга за територията
- Едно подпомогнато микропредприятие в сферата на техническите услуги

2. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по мярката:

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по мярката а е в размер на 469 392 лева, което представлява 6.16 % от общия бюджет на стратегията за ВОМР на МИГ Хисаря.

3. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Минимална стойност на допустимите разходи по проект – 19 558,00 лева.

Максимална стойност на допустимите разходите по проект – 97 790,00 лева.

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект – 14 668.50 лева.

Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ за проект – 73 342.50 лева

4. Процент на съфинансиране:

Финансовата помощ не може да надвишава 75 % от общите допустими разходи и при спазване на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013г., относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

5. Допустими кандидати:

- Земеделски стопани (Стопанството на кандидати, земеделски стопани, трябва да има стандартен производствен обем над 2 000 евро);
- Микро предприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията;
- Физически лица, регистрирани по Закона за занаятите.

При определянето на едно предприятие за микропредприятие се следва дефиницията на Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията.

----- www.eufunds.bg -----

Допустими са само кандидати със седалище за юридическите лица и постоянен адрес за физическите лица на територията на МИГ.

6. Дейности , допустими за финансиране:

1. Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги);
2. Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение №1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
3. Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.);
4. Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

7. Категории разходи, допустими за финансиране¹:

1. Изграждане, придобиване или подобрения на недвижимо имущество;
  2. Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;
  3. Общи разходи, свързани с разходите за точка „1“ и „2“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост;
- За разработване на бизнес план, включващ предпроектни изследвания и маркетингови стратегии или попълване на анализ-разходи-ползи (финансов анализ), извършване на предпроектни проучвания и окомплектоване на пакета от документи и консултантски услуги, свързани с изпълнението, и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта и не следва да надхвърлят 5 на сто от стойността на допустимите разходи.

Разходите по т.3 не могат да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т.1, 2 и 4.

Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.

Не са допустими за подпомагане текущи разходи.

Разходите са допустими само ако са извършени след подаване на заявлението за подпомагане, с изключение на общите разходи.

Допустими са авансови плащания в размер до 50% от одобрената финансова помощ.

---

¹ В случай че е приложимо, се посочват и недопустими разходи, както и съответната информация съгласно изискванията на чл. 59, ал. 2 от Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (обн. ДВ, бр. 100 от 2005 г.)

8. Приложим режим на минимални/държавни помощи

Подпомаганите дейности по мярка 3 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ на СВОМР на МИГ Хисаря, описани в т. 13 на настоящите условия, не представляват държавна помощ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС. Дейностите по мярката влизат в обхвата на режим de minimis съгласно Регламент № 1407/2013 и при прилагането им следва да се спазват следните условия:

1. Дейностите, които попадат в обхвата на de minimis се представят на предприятията от всички сектори с изключение на тези посочени в чл. 1 на Регламент 1407/2013.

2. Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро и съответно левовата равностойност на 100 000 евро, в случай на едно и също предприятие, което осъществява автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, за период от три бюджетни години.

3. Ако дадено предприятие изпълнява автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, както и ако извършва други дейности, за които се прилага таванът от 200 000 EUR, таванът от 200 000 EUR се прилага за предприятието, при условие че съответната държава членка гарантира посредством подходящи средства, като например отделяне на дейностите или разграничаване на разходите, че помощите за дейността по автомобилни товарни превози не надвишават 100 000 EUR и че помощите de minimis не се използват за придобиване на товарни автомобили.

4. Помощта се смята за отпусната от момента на подписване на договор за предоставяне на финансова помощ, независимо от датата на реалното ѝ изплащане.

5. Размерът на получените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се кандидатства и получената минимална помощ на територията на Република България от:

- предприятието кандидат;
- предприятията, с които предприятието кандидат образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
- всички предприятия, които са се втели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образувачи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
- предприятията, образувачи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, които са се възползвали от помощ de minimis, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.

6. Натрупването на минималните помощи, предоставени на територията на Република България в рамките на едно и също предприятие е съгласно разпоредбите на чл. 5 на Регламент (ЕС) № 1407/2013:

- Когато дадено предприятие извършва дейност в секторите посочени в параграф 1, букви а,б или в на чл. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, както и в един или повече сектори или дейности обхванати от цитирания регламент за таван се използва определения в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, при условие че се гарантира чрез подходящи средства — чрез разделение/демаркация на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в сектора посочени в параграф 1, букви а,б или в не се ползват от помощи de minimis, предоставени в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013.

- Когато дадено предприятие попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013 помоща de minimis предоставена за него съгласно регламента може да се кумулира с помощ de minimis предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 360/2012 на Комисията до тавана, установен в посочения регламент. Тя може да се кумулира с помощ de minimis, предоставяна съгласно други регламенти за такава помощ до съответния таван определен в чл. 3, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

- Помощта de minimis не се кумулира с държавна помощ във връзка със същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за рисково финансиране, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият съответен интензитет на помощта или размер на помощта, определен за конкретните обстоятелства на всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или решение, приети от Комисията. Помощ de minimis, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена с регламент за групово освобождаване или решение, приети от Комисията.

7. При определяне на максимално допустимият размер и съответно интензитет на помощта, се взема предвид както размера на минималната помощ, за която се кандидатства, така и общият размер на вече получена минимална помощ за дейности, проект или предприятие (извън тези, за които се кандидатства), независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

8. Праговете, посочени по-горе не могат да бъдат заобикаляни чрез изкуствено разделяне на проекти със сходни характеристики и бенефициенти.

9. За изпълнението на обстоятелствата кандидатите посочват данните за получени минимални и държавни помощи в Декларация за минимални и държавни помощи, попълнена по образец – Приложение № 12.

10. Цитираните по-горе условия на регламента се проверяват на етап административно съответствие и допустимост на проектното предложение.

11. За спазването на обстоятелствата се извършва проверка в Информационна система "Регистър на минималните помощи", Публичния регистър на Европейската комисия, Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България 2007-2013 (ИСУН), Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) и Търговския регистър.

12. Периодът, който се проверява е три бюджетни години. За целите на определянето на тавана, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси.

13. Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по процедурата за вече реализирани дейности или такива, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

14. Последствията при неспазване на т.2 – отказване на помощта, служебно намаляване на помощта или възстановяване на неправомерно предоставена помощ.

15. Преди сключване на договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Държавен фонд „Земеделие“ ще извършва документална проверка на декларираните данни от одобрените кандидати в Декларацията за държавни/минимални помощи.

16. Държавен фонд „Земеделие“ информира министъра на финансите в срок до три дни от предоставянето на всяка помощ, попадаща в обхвата на минимална помощ, чрез въвеждане на информацията в Информационната система „Регистър на минималните помощи“.

17. В договора за безвъзмездна финансова помощ, се съдържа информация относно вида на отпуснатата помощ, както и за възможните последствия от предоставянето ѝ, включително условията за натрупване и възможността за възстановяване на неправомерно предоставена помощ по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс. Администраторът на помощ е длъжен да предостави на всеки получател на държавна помощ или на минимална помощ информация за вида, размера, основанието за предоставяне и съвместимостта на помощта чрез посочване на акта на Европейския съюз, неговото наименование и публикуване в „Официален вестник“ на Европейския съюз, както и за произтичащите от получаването на помощта задължения за получателя на помощ. Информацията трябва да бъде включена в акта за предоставяне на помощта или да бъде предоставена на получателя на помощта в 14-дневен срок от издаването на акта.

Информация за размера на помощта не се предоставя, когато помощта е свързана с данъчни мерки, изискващи обработка на данъчни декларации на данъчно задължени лица. Администраторът на помощ е длъжен в акта за предоставяне на минимална помощ или помощ, освободена от задължението за уведомяване с акт на Съвета на Европейския съюз или на Европейската комисия, да определи правилата за прилагане на условията за нейното предоставяне и за контрол, както и механизъм за установяване на неправомерно получена минимална помощ. Правилата и механизмът може да се предоставят предварително на министъра на финансите, съответно на министъра на земеделието, храните и горите за изразяване на становище и/или за даване на указания.

18. Възстановяването на неправомерно получената минимална помощ се извършва по реда на чл. 37 от Закона за държавните помощи. Не се разрешава предоставяне на нова държавна помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ и не е възстановило изцяло неправомерно получената държавна помощ. Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, ще се извършва в съответствие с установения ред, съгласно действащите нормативни актове за плащане и договора за безвъзмездна финансова помощ.

19. Ако проектното предложение на кандидат бъде одобрено и той подпише договор за предоставяне на финансова помощ, е длъжен да съхранява документацията относно получената помощ de minimis за период от 10 бюджетни години от датата, на която е предоставена последната индивидуална помощ по схемата и да я предоставя при поискване в срок от 5 работни дни на МИГ или на Държавен фонд „Земеделие“.

За целите на таваните, посочени в т. 2, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. В случаите, в които помощта се отпуска под форма, различна от безвъзмездна помощ, размерът на помощта е брутният еквивалент на безвъзмездна помощ.

Помощ, изплащана на траншове, се сконтира към стойността ѝ към момента на нейното предоставяне. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на отпускане на помощта.

*Забележка: понятието „едно и също предприятие“ е съгласно чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) 1407/2013. Използваните приложими дефиниции са съгласно чл. 2, пар. 1 от Регламент (ЕС) 1407/2013.

**Забележка: Съгласно чл. 6, пар. 1, 3 и 7 от Регламент (ЕС) 1407/2013 когато държава членка възнамерява да предостави помощ de minimis съгласно настоящия регламент на дадено предприятие, тя уведомява писмено предприятието за предвиждания размер на помощта, изразен като брутен еквивалент на безвъзмездна помощ, и за нейния характер на помощ de minimis, като изрично се позовава на настоящия регламент и цитира неговото заглавие и номер на публикация в Официален вестник на Европейския съюз. Когато съгласно настоящия регламент помощ de minimis се предоставя на различни предприятия въз основа на схема за помощ и по тази схема на предприятията се отпускат индивидуални помощи в различни размери, съответната държава членка може по свой избор да изпълни това задължение, като съобщи на предприятията фиксирана сума, съответстваща на максималния размер на помощта, която ще бъде отпусната по схемата. В този случай фиксираната сума се използва, за да се установи дали е достигнат съответният таван, определен в член 3, параграф 2. Преди предоставяне на помощта държавата членка получава от съответното предприятие декларация в писмен или електронен формат относно всяка друга получена помощ de minimis, спрямо която се прилагат настоящият регламент или други регламенти за помощ de minimis, през двете предходни бюджетни години и през текущата бюджетна година.

Държавите членки предоставят нова помощ de minimis в съответствие с настоящия регламент само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта de minimis, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в настоящия регламент.

По писмено искане съответната държава членка предоставя на Комисията в срок до 20 работни дни или в по-дълъг срок, ако такъв бъде определен в искането, цялата информация, която Комисията счита за необходима, за да прецени дали са спазени условията по настоящия регламент, и по-специално относно общия размер на помощта de minimis по смисъла на настоящия регламент и на други

9. **Хоризонтални политики²**

1. **Равенство между половете и липса на дискриминация:**

– прилагане на принципа на равенство между половете: Равенството между половете е един от фундаменталните принципи на Европейския съюз, който през новия програмен период отново е залегнал в законодателството на Общността. Съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 1303/2013 България като държава-членка на ЕС следва да гарантира, че равенството между мъжете и жените и отчитането на социалните аспекти на половете се вземат под внимание и се насърчават през цялото време на подготовката и изпълнението на оперативните програми, финансирани чрез ЕСИФ, в т.ч. ПРСР 2014-2020 г., включително по отношение на мониторинга, докладването и оценката.

Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ „Хисаря“ следва напълно тази логика. МИГ чрез своя устав и органи на управление гарантира равнопоставеността на мъжете и жените в процеса на своята работа и в процеса на прилагане на стратегията.

Принципът е спазен в процеса на разработване на настоящата стратегия, като в проведените срещи и анкетни проучвания сред заинтересованите страни са обхванати представители на двата пола, без да са прилагани каквито и да са дискриминационни подходи при формулиране на групите заинтересованите страни и отправните покани към тях за участие в срещите. Творческият и предприемаческият потенциал на жените е важен източник на икономически растеж и създаването на нови работни места.

Отчитайки проблемите на заетостта сред жените и младите хора и тяхното недостатъчно включване в социално икономическия живот на територията, Стратегията за ВОМР на МИГ „Хисаря“ подкрепя жените и младежите в икономическата област, за да даде възможност за придобиване на равни права в заетостта и професионалната дейност и постигането на финансова независимост, което да предотврати изоставането им.

– допринасяне за утвърждаване на принципа на равните възможности: В процеса на подготовка на стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ „Хисаря“ са приложени принципите за равенство между половете и липса на дискриминация на основата на пол, расов или етнически произход, религия или вероизповедание, увреждане, възраст или сексуална ориентация в съответствие с Регламент (ЕС) 1303/2013 и Регламент (ЕС) 1305/2013 г., както и Програмата за развитие на селските райони 2014 – 2020 г.

МИГ гарантира, че тези принципи ще бъдат прилагани и в процеса на изпълнение, мониториране и оценка на стратегията, тъй като допустимите кандидати за финансиране на проекти по стратегията са определени единствено в зависимост от специфичните изисквания по всяка мярка и насоките, съгласно Регламент (ЕС) 1305/2013. По стратегията за ВОМР изпълнителите на дейности ще могат да бъдат всички потенциални кандидати, без оглед на расова принадлежност, етническа принадлежност, религия или вероизповедание, увреждане, възраст, сексуална ориентация, политически убеждения, социален статус и др.

За прилагането на СВМР МИГ „Хисаря“ се съобразява с националната правна рамка, регулираща недопускане на дискриминационни практики (Кодекс на труда, Закона за защита

² Описват се изискванията за постигане на съответствие с хоризонталните политики на ЕС (ако е приложимо) и на принос към тях.

на дискриминацията и др.).

– създаване на условия за превенция на дискриминацията: Принципите на равенство между половете, недискриминация и достъпност са залегнали в българската законодателна и институционална система и касаят всички сфери на социалния живот, включително заетост, образование и обучение, здравеопазване, имуществено състояние, социална защита, достъп до социални услуги, икономически дейности и др. Общата рамка, гарантираща спазването на тези хоризонтални принципи, включва:

- Конституцията на Република България (чл. 6);
- Законът за защита от дискриминация;
- Законът за интеграция на хората с увреждания;
- Националната стратегия за осигуряване на равни възможности на хората с увреждания 2016-2020 г.;
- Националната стратегия за насърчаване на равнопоставеността на половете за периода 2016-2020 г.;
- Дългосрочна стратегия за заетост на хората с увреждания 2011 – 2020 г. и др.

За превенция на дискриминацията при реализацията на стратегията ще се работи целенасочено за подкрепа на представители на уязвими и малцинствени групи. По време на изпълнение на стратегията за водено от общностите местно развитие се предвижда провеждането на целенасочени обучения и информационни дейности, насочени към тези групи на територията на МИГ „Хисаря” с цел повишаване на информираността и придобиване на умения за подготовката и реализацията на проекти, както и за участието в тях.

2. Устойчиво развитие (защита на околната среда):

Ефективното използване на ограничените природни ресурси и опазването на околната среда от негативните последици на човешкото влияние са сред основните приоритети за развитие на територията на МИГ в следващите години и са важен елемент за постигане на устойчивото ѝ развитие. Устойчивото развитие изисква постигането на икономически растеж да се реализира успоредно с процесите на социално сближаване, подобряване на средата за живот и непрестанна грижа и опазване на околната среда. За тази цел в стратегията на МИГ „Хисаря” са предвидени дейности, финансирани както по ОПОС, така и по ПРСР.

Подкрепата за устойчиво управление на земите и горите на територията, опазването на биоразнообразието и развитието на традиционното земеделие, но в контекста на съхраняване на природните дадености и щадящи околната среда практики, ще спомогне за съхраняване на привлекателността на територията на МИГ „Хисаря”. Насърчаването на биологичното земеделие и инвестициите в дейности по залесяване ще създадат предпоставки за развитие на алтернативни икономически дейности като туризъм, занаяти, услуги за отдых и развлечения, и не на последно място ще доведат до създаване на устойчиви стопански дейности за населението.

В рамките на стратегията за WOMP за територията на МИГ „Хисаря” принципите на устойчиво развитие, свързани с развитие на икономиката, социалната сфера и опазването на околната среда, са интегрирани както в критерии за избор на проектите, така и в индикаторите за мониторинг.

По отношение на стратегическата цел за опазване на околната среда и прилагането на механизми за ефективната ѝ защита, в процеса на подготовка на стратегията значим принос имаше експертната оценка на профила на територията. В анализите, изготвени във връзка с разработване на стратегията, са взети предвид всички силни и слаби страни на територията по отношение на опазване на околната среда, както и са анализирани възможностите и ограниченията в тази насока. С цел максимално ефективно използване на ресурсите в условия на постоянна грижа за опазване на околната среда, в стратегията са избрани мерки, които са изцяло съобразени с този стратегически приоритет за развитие на територията.

Спазването на принципа за устойчиво развитие по отношение на околната среда ще бъде отчитан и при вземане на решение за подкрепа на бенефициентите, като се гарантира, че проектите ще бъдат подпомогнати при условие, че нямат значително отрицателно въздействие върху околната среда, както и че допринасят за засилване на социалната, икономическа и

----- www.eufunds.bg -----

екологична устойчивост на територията.

Когато дейностите включват инвестиционна подкрепа, задължително ще се изисква положително решение за оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), освен в случаите, когато такава не се изисква от Закона за опазване на околната среда. В мерките, насочени към подпомагане на земеделските стопанства и фирмите на територията се дава приоритет на инвестиции, целящи устойчиво използване на ресурсите, опазване на околната среда и отчитане адаптирането към климатичните промени. Тези принципи, както беше споменато по-горе, са гарантирани чрез обективните критерии за оценка на проектите.

Всички проекти, попадащи в територии от Натура 2000, преди одобрението им ще бъдат проверявани за съответствие с разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконовни нормативни актове за неговото прилагане, както и предвидените ограничения в решенията за определяне на местата и плановете за управлението им.

Оценката на изпълнението на Стратегията за ВОМР и нейният текущ мониторинг ще отчитат изпълнението на политиката за устойчиво развитие на територията на МИГ „Хисаря“.

За постигане на гаранции, че стратегията ще допринесе за защита на околната среда, МИГ ще следи прилагането на всички принципи за устойчиво развитие от одобрените кандидати, които ще получат финансиране от стратегията за ВОМР. Информацията от прякото наблюдение за оценка ще се събира и представя от МИГ.

В допълнение към всички предвидени мерки и дейности към МИГ ще бъдат привлечени представители на различни организации от територията, работещи и имащи отношение в сферата на опазване на биоразнообразието и запазване на екологично чиста околна среда.

3. Насърчаване на заетостта и конкурентоспособността:

Прилагането на стратегията за ВОМР цели да допринесе за подобряване на конкурентоспособността на местните икономически сектори и повишаване на заетостта чрез мерки, стимулиращи модернизацията и разнообразяването на икономическите дейности. Първият приоритет на стратегията за ВОМР е насочен пряко към повишаване конкурентоспособността на предприятията и разкриването на работни места. Стратегията включва индикатори за мониторинг, които наблюдават непосредствените и дългосрочни ефекти на проектите върху повишаването на конкурентоспособността и заетостта (успешно въведени нов продукт или услуга и технология производителност, създадени работни места и др.).

Техническата експертна оценка на бизнес плановете по инвестиционните проекти по мерки 3, 4 и 5 ще включва оценка на жизнеспособността на проектите, което ще осигури подпомагане на проекти, които имат най-добри шансове да допринесат за постигане на целите за конкурентоспособност и заетост.

10. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта

Стратегията за ВОМР на МИГ Хисаря е разработена за периода до 31 декември 2020 г.

Крайният срок за изпълнение на дейностите по проектите към стратегия за ВОМР, финансирани от ЕЗФРСР е до 30 юни 2023 г.

Разходите са допустими за финансиране от ЕЗФРСР единствено когато ДФЗ действително е изплатил съответната помощ до 31 декември 2023 г.

Минимален срок за изпълнение на проекти няма.

Максимален срок за изпълнение на проектите, финансирани по ЕЗФРСР – до 24 месеца, считано от:

1. датата на подписването на договора за предоставяне на финансова помощ с ДФЗ - РА за кандидати, които не са възложители по смисъла на ЗОП;
2. датата на уведомяване на получателя на финансова помощ за решението за съгласуване/отказ за съгласуване на последната по време процедура за избор на изпълнител по проекта, когато получателят е възложител по ЗОП.

11. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Критерии	Точки
1. Проекти оползотворяващи местните ресурси и продукти	10
2. Проекти за производствени дейности	10
3. Проекти в сферата на туризма и предлага комплексна услуга и/или алтернативни форми на туризъм /еко, спа, селски, културен и др./	10
4. Проекти на кандидати до 40г. и/или жени	5
5. Проектът предвижда инвестиции за развитие производството на крайни продукти, които ще се реализират с цел промотиране на територията на МИГ и насърчават териториалната идентичност: (акумулативно) - Проектът включва производство на местни продукти (нехранителни) от територията на МИГ - 5 т. - Дейностите по проекта имат ефект в повече от 1 населено място - 10т.	15
6. Проектът създава нови работни места с постоянна заетост - минимум 2 нови работни места – 5 т. - минимум 2 нови работни места вкл. за представители на местните уязвими групи - 10 т.	10
7. Иновативност - въвеждане на нови за територията практика и/или услуга и/или продукт в предприятието.	10
8. Проектът включва дейности с позитивен принос към околната среда - над 30 % - от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 3 т. - над 50 % от инвестициите са насочени към дейности, опазващи околната среда - 5 т.	5
9. Проектът предлага уникални производства или услуги, които са знакови и специфични за идентичността на територията	10
10. Кандидатът е осъществявал дейност най-малко 3 години преди датата на кандидатстване	5
11. Оценка на Бизнес план /реалистичност, качество и съвместимост с целите и приоритетите на Стратегията на МИГ/ (акумулативно) - Бизнес планът е реалистичен, добре обоснован и изпълним - 5 т. - Проектът на бенефициента допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията на МИГ – 5 т.	10
Максимален брой точки	100
Минимален брой точки	40

12. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Подаването на проектни предложения се извършва по електронен път в Интегрираната система за управление и наблюдение (ИСУН) на адрес <http://eumis2020.government.bg> чрез подаване на формуляр за кандидатстване.